

ע"פ 49801/07/19 - יצחק חממי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 49801-07-19 חממי(אסיר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 107093/2018

בפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופטת עמיתה בוסתן
כבוד השופט בורנשטיין

יצחק חממי (אסיר) - ע"י עו"ד אלון קריטי

מערער

נגד

מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד נעמה תור-זאבי

משיבה

החלטה

1. מונח לפנינו ערעור על הכרעת-הדין מיום 28.3.19 בת.פ. (בית-משפט השלום בראשל"צ) 54732-03-18 (כב' השופט מיכלס), בה הורשע המערער על יסוד הודאתו, לאחר שמיעת כל הראיות בתיק ולאחר שמיעת הסיכומים, בביצוע עבירות אשר יוחסו לו בכתב-האישום המקורי: החזקת נשק לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"]; החזקת תחמושת לפי סעיף 144 סיפא לחוק העונשין, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.
2. הודאתו של המערער נמסרה במסגרת הסדר טיעון, שבו התביעה הגבילה את עצמה לעתירה עונשית של מאסר בפועל בן 32 חודשים ומחצה וענישה נלווית. עוד במסגרת ההסדר, תוקנו עובדות כתב-האישום, כך שבסופו של יום הורשע המערער בכך שהחזיק אקדח ותת-מקלע מאולתר, כשהמחסניות עם תחמושת תואמת מצויה לצד כלי הנשק (ולא טעונים, כפי שייחס לו כתב-האישום המקורי), יחד עם סם מסוג קנאבוס במשקל של 1.1998 ק"ג. האירוע התרחש בעוד המערער לן בדירה, בה הוא עבד לאחר שנשכרו שירותיו של המערער לערוך שיפוץ. עם הגעת השוטרים למקום, התמהמה המערער בפתיחת הדלת והשליך את כלי הנשק והסמים.
3. בדיון מאוחר יותר שהתקיים ביום 30.6.19, ביקש המערער לצרף תיק נוסף - ת.פ. 55341-01-19 (שלום נצרת), בו הורשע המערער על-פי הודאתו בביצוע עבירה של התחזות לאחר לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין בכך, שהתחזה לאחיו התאום, הסובל מנכות קשה, בפני שוטר שעוכב אותו ובהמשך גם במהלך החקירה בתחנת המשטרה.

עמוד 1

4. בגזר-דין מפורט מיום 1.7.19, בית-המשפט קמא השית על המערער מאסר בפועל בן 29 חודשים, מאסרים על תנאי, קנס על סך 3000 ₪ וחתימה על התחייבות על סך 10000 ₪.

5. במרכז הערעור על הכרעת-הדין טוען ב"כ המערער, כי יש לאפשר למרשו לחזור בו מהודאתו, שכן המערער הודה בשל לחץ פנימי לאחר ששמע את הערות בית-המשפט ואת דברי התובע במהלך הידברות בין ב"כ הצדדים, וכן על רקע עייפות מהמעצר. ב"כ המערער היפנה אותנו לאמירות חוזרות של המערער המתועדות בפרוטוקולים השונים, מהם עולה כי ביקש לסיים את הדיון במהירות האפשרית תוך וויתור על קבלת תסקיר, מאמירותיו המפורשות כי הודה משום שעיף מההליך הפלילי, וכי כל רצונו הוא להוכיח את חפותו.

6. לחילופין, מלין הוא כנגד חומרת העונש, אך בשלב זה ביקשנו מב"כ הצדדים להתייחס רק לטענות הנוגעות לבקשתו של המערער לחזור בו מהודאתו בשלב הערעור, ועל כך נסוב פסק-דין זה.

דין והכרעה

7. סעיף 153 (א) לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב - 1982 קובע את המסגרת הנורמטיבית לבקשת נאשם לחזור בו מהודאתו:

"153. (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו."

8. באופן כללי, הסוגיה המרכזית אליה יידרש בית-המשפט בבחינת בקשה לחזרה מהודיה היא קיומו של רצון חופשי והבנת הנאשם בעת ההודיה את משמעות הודייתו. קיומו של רצון חופשי בשעת ההודיה נבחן לא אחת בהתחשב במועד הבקשה לחזרה מהודיה, במובן זה, שכלל שבקשת הנאשם לחזרה מהודיה תוגש בשלב מאוחר יותר בהליך, כך בית-המשפט ייטה שלא להיענות לבקשתו (ראו בפסק-הדין מהעת האחרונה - בע"פ 279/19 **פלוני נגד מדינת ישראל** [25.9.19] (להלן: "ע"פ פלוני"), בפסקה 9).

9. בהתאם לסעיף זה נקבע, כי חזרה מהודיה אשר ניתנה במסגרת הסדר טיעון תותר במקרים חריגים בלבד (ע"פ 3914/08 **עאסלה נגד מדינת ישראל** [8.9.08], פסקה י; אושר גם בע"פ פלוני, שם).

10. ביחס לתקופה שלאחר מתן גזר-הדין - לרבות בשלב הערעור - ההלכה היא, כי בכדי שתיענה

בקשת נאשם לחזור בו מהודאתו, עליו להוכיח התקיימותן של נסיבות חריגות במיוחד, כגון: אי-הבנתו את משמעות הודאתו או את משמעות הסדר הטיעון (בין היתר על רקע של העדר ייצוג על-ידי סניגור); העדר אזהרה כי בית-המשפט איננו חייב לכבד את הסדר הטיעון; הפרת אמונים מצד הסניגור או כל כשל אחר בייצוג (ע"פ 6349/11 שניידר נגד מדינת ישראל [10.6.13], פסקה 18). ואכן, ככלל, בית-המשפט לא יטה לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו מקום שבו טענתו בעניין הועלתה לראשונה בשלב הערעור, "בשל האפשרות כי במקרים אלו בקשת הנאשם לחזרה מהודיה נובעת מאכזבתו מחומרת העונש שנגזר עליו - ולא מאמונתו הכנה בחפותו..." (ע"פ פלוני, שם).

11. לאחר ששמענו את טיעוני ב"כ הצדדים ועיינו בכל הפרוטוקולים שהתנהלו לפני בית-המשפט קמא, אנו קובעים כי אין בערעור כל ממש.

12. המערער ניהל את כל משפטו ובחר להודות בכתב-אישום מתוקן, במסגרת "הסדר רף", לאחר שמיעת הסיכומים. על-פי המתועד בפרוטוקול הדיון מיום 28.3.19, המערער בחר להודות בכתב-אישום מתוקן לאחר ששמע את הערות בית-המשפט, ולאחר הידברות ממושכת שנערכה בין ב"כ הצדדים במהלך הפסקה. המערער הוזהר על-ידי בית-המשפט כי אינו קשור בהסדר הטיעון, והסניגור - וכן בית-המשפט קמא עצמו - הקריאו למערער את עובדות כתב-האישום המתוקן. המערער אישר כי הוא מודה בעובדות, והכרעת-הדין ניתנה על בסיס הודאה זו.

13. המערער אמנם ביקש לסיים את משפטו במהירות האפשרית ואף וויתר על זכותו לקבל תסקיר. בסופו של יום, בית-המשפט קמא שלח אותו לקבלת תסקיר שירות המבחן, בו עלו קשיים בלקיחת אחריות על מעשיו.

14. בישיבת יום 30.6.19, בית-המשפט חזר ווידא כי הודאת המערער הודאת אמת היא. המערער אמנם חזר ואמר כי ברצונו לסיים את התיק, אך הבהיר כי הוא החזיק בסמים שלא לצריכה עצמית וכי החזיק שני אקדחים (עמ' 175 - 176 לפרוטוקול). המערער או בא-כוחו לא ביקשו בשלב זה להתיר לו לחזור מהודאתו - אלא אף נקטו במהלך המעיד על כוונה הפוכה, וביקשו בשלב זה לצרף תיק נוסף בו הודה המערער (אותו תיק של התחזות מבית-משפט השלום בנצרת).

15. בהמשך הישיבה, החלה ב"כ המאשימה להשמיע את טיעוניה לעונש, אז נזכר עו"ד קריטי - אותו סניגור המייצג את המערער לפנינו - כי ברצונו להעיד את אביו של המערער לעונש. אביו של המערער מסר לבית-המשפט קמא, כי חרטתו של בנו באמצעות הודאתו בכל התיק היא כנה, כיום הוא שומע לראשונה את בנו מבקש עזרה, הוא מבין את מצבו ומביע חרטה עמוקה על מעשיו.

16. הסניגור, עו"ד קריטי, בהמשך הדברים, אף הוא ביקש לשכנע את בית-המשפט קמא שהודאתו של

מרשו היא אמיתית, וטען כך: "... הנאשם לוקח אחריות. בית-המשפט ווידא זאת שוב..." (עמ' 178, שורות 29 - 30). לאחר טיעון לעונש מפורט, עתר הסניגור להשית על המערער עונש ראוי של 18 חודשי מאסר בפועל.

17. המערער, בדברו האחרון לבית-המשפט אמר כך: "אני עייף מכל התיק ומאוד רוצה לחזור הביתה לגדל את הילדה שלי בנחת. אני צריך עזרה, אמרתי גם לשירות המבחן גם אם אני אקבל עונש מאסר בפועל יותר גבוה ממה שאני מצפה בכל מקרה אני רוצה צו מבחן שיהיה מי שיוכל להדריך אותי בחוץ איך להסתדר בחיים. אני מקווה לסיים את זה כמה שיותר מהר. אני מצטער כמובן על כך (כך במקור) התיק ואני רוצה לעשות שינוי דרך." (עמ' 181, שורות 2 - 5).

18. עינינו הרואות, אם כן, כי אמנם המערער הביע עייפות מההלך, אך בד בבד, לא רק שלא ביקש להתיר לו לחזור מהודאתו, אלא עשה כל שבידו - באופן ישיר, באמצעות אביו ובאמצעות סניגורו - לשכנע את בית-המשפט כי הודאתו, הודאת אמת היא, והוא לוקח אחריות על מעשיו.

19. בית-המשפט קמא התייחס באופן מפורש לנושא הודאתו של המערער ולקליחת האחריות שלו בפסקה 21 לגזר-הדין. בית-המשפט קמא ציין, כי לאחר שביקש מהמערער הסבר על דבריו לשירות המבחן, הוא התרשם באופן בלתי אמצעי כי המערער אכן מודה במיוחס לו, כפי שחזר והבהיר - זאת, לצד התרשמות מעייפותו מניהול ההליך, שכלל כאמור שהייה ממושכת במעצר ורצונו להשתחרר ולפתוח דף חדש.

20. גם אם נקבל את טענת המערער, לפיה עם גמר הסיכומים, עת קם השופט קמא מכסאו, אמר התובע למערער אמירות כאלו ואחרות באשר לעונש הצפוי לו לעומת הזמן הממושך בו הוא שוהה במעצר - הרי שאין בכך כדי לבסס "לחץ" שהופעל עליו עד כדי מסירת הודאת שווא, אלא חישוב מושכל בעקבותיו החליט המערער להודות בכתב-אישום מתוקן בהסדר טיעון שבמסגרתו הבטיח את הסיכון המקסימלי לו הוא צפוי בגזר-הדין.

21. בנסיבות אלו, על רקע העתירה העונשית שנשמעה על-ידי ההגנה בבית-המשפט קמא, לנוכח התנהלות המערער בבית-המשפט קמא, אשר היה מיוצג על-ידי אותו הסניגור בהליך בבית-המשפט קמא ובערעור לפנינו, מועד העלאת הבקשה רק בשלב הערעור - לאחר מתן גזר-הדין, ועל רקע מהות טענותיו כיום, מתעורר חשש כבד כי בקשת המערער להתיר לו לחזור מהודאתו אינה אלא צעד מניפולטיבי הנובע מאכזבתו מהעונש שנגזר עליו, ואשר מטרתו היא להביא להקלה בעונשו.

22. אשר על כן, אנו דוחים את הערעור על הכרעת-הדין, וב"כ הצדדים רשאים עתה לטעון לעניין הערעור על גזר-הדין.

ניתנה היום, י"ג חשוון תש"פ, 11 נובמבר 2019, במעמד המערער וב"כ הצדדים.

שמואל בורנשטין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת
עמיתה

דנה מרשק מרום, שופטת
אב"ד